

Uit een lijst van leenmannen van het Sticht te Utrecht weten we dat ene Lefert Woltinghe in de jaren 1381-1383 een eigendom in gebruik had in Gasteren in de kerspel Anloo – Zie de geel gemarkeerde tekst hieronder.

Uit het Oorkondenboek Groningen-Drenthe.

Oorkonden tot het jaar 1200 waarin schenkingen worden gedaan en oorkonden na het jaar 1000 waarin de naam van Norch voorkomt.

Onderstaande vermelde oorkonden zijn een voorbeeld van de inhoud van de in totaal 1108 bewaard gebleven oorkonden. Vooral de oudste oorkonden geven aan dat zeer veel grondbezit van kloosters tot stand is gekomen door schenkingen. De oorkonden na 1200 worden hierna alleen vermeld wanneer de inhoud een relatie heeft met de naam "van Norch". De laatste van het totaal dateert van het jaar 1402. In al deze oorkonden worden met de namen van de betrokken partijen ook de namen van getuigen genoemd. Vaak ook de familiebanden. En daaruit kan worden afgeleid dat de genoemde edelen allen hun wortels hebben liggen ten zuiden van de lijn Coevorden-Steenwijk. Tussen de heren van Groningen, Eelde, Peize, Norch, de Klenke, Echten, Ruinen, Ansen, Coevorden en Steenwijk zijn vele familiebanden. Met behulp van een genealogische database kunnen deze banden in grote lijnen worden weergegeven.

Let op: De tekst is een verkorte weergave van de inhoud, zoals die boven elke oorkonde in het boek staat vermeld. Het is gebleken dat deze verkorte tekst onvoldoende is om de inhoud goed te kunnen beoordelen. Kijk ook bij oudere en/of andere publicaties van oorkonden. Lees ook wat latere publicisten over de inhoud van oorkonden hebben vermeld. Enkele aanvullingen van mijn hand staan in blauw aangegeven.

Ogd0001; Tussen 750 en 1150 diverse schenkingen aan de abdij te Fulda van goederen in Humsterland en Hunsingo. (Er bestaat bij een aantal publicisten twijfel over de ligging van deze goederen)

Ogd0003; 18 juni 820 schenkt Theodgrim aan de abdij te Werden zijn erfgoed in de villa Arlo in Drenthe. (Twijfel over de ligging van Arlo; In Drenthe kan het alleen maar ten Arlo betreffen ten zuidoosten van Echten. Overig Drenthe was toen nog niet gekerstend. Enkel denken echter dat het hier Arlon betreft in Noord Frankrijk, destijds ook Frisia, gezien de verdere inhoud van de oorkonde)

Ogd0004; 7-10 november 858; Folckerus, monnik te Werden, schenkt zijn erfgoederen in Humsterland aan de abdij te Werden aan de Roer. (Twijfel over de inhoud; samengesteld uit 2 oorkonden op een later tijdstip? Vertaling van Humerki in Humsterland en de plaatsnamen die in de oorkonde worden vermeld zijn moeilijk plaatsbaar. Lacomblet nr 65 geeft de totale inhoud weer. Betreft alle goederen gelegen in Frisia boven de Rijn. Wierum en Krassum zijn herkenbaar zodat Humsterland in de OGD aanvaardbaar is)

Ogd0006; 26 november 944; Koning Otto geeft de kerk te Utrecht de wildban in de gouw Drenthe in het graafschap van Everhard en handhaaft de Utrechtse kerk in haar jachtrecht in Drenthe. (Hier ligt de basis voor de strijd van de Drentse eigenerfde boeren tot herstel van hun oude rechten. Karel de Grote heeft hen de vrije beschikking over de woeste gronden en wouden ontnomen, maar de Drenten hielden zich daaraan niet. De Duitse koning/keizer Otto was daarover zeer ontstemd en wilde strengere graven en abten aanstellen. Hij had ook problemen om zijn gezag over de graven te handhaven omdat die zich steeds vaker op erfrecht beriepen wanneer de koning een graaf zijn bevoegdheden wilde ontnemen. Dat was ook zo op de Rijksdag van 944, waar de Rijksgroten bijeenkwamen op het Hof van Wichman van Hamaland in Elten. Hier zal het besluit genomen zijn om de onwillige Drenten een erfbelasting op te leggen, later bekend geworden onder de naam schuld mudden. Een opvolger van keizer Otto, koning/keizer Hendrik heeft besloten om zijn wereldlijke macht over Drenthe over te dragen aan de Bisschop van Utrecht in 1024, gerealiseerd in 1047. Uit de belastingregisters van de bisschoppen van Utrecht is later het bestaan van die belasting gebleken.) Zie ook de Chronyken van diverse Duitse Analisten en levensbeschrijvingen van macht-hebbers om een indruk te krijgen van de samenleving en de verhoudingen in die tijd.

Ogd0008; 3 augustus 970; Keizer Otto bevestigt de giften, door graaf Wichman aan het klooster te Elten gedaan van goederen die o.a. in Hunsingo, Fivelgo, de Marne en Middag zijn gelegen.

Ogd0009; 18 december 996; Keizer Otto III beslist in de geschillen tussen Adela met haar man Balderik en het klooster te Elten over de goederen door haar vader, graaf Wichman, aan dat klooster gegeven.

Ogd0012; 18 november 1006; Ansfridus, bisschop van Utrecht schenkt goederen, o.a. de kerk te Groningen aan het klooster Hohorst.

Ogd0013; 3 januari 1024; Keizer Hendrik II schenkt het graafschap Drenthe aan de bisschop van Utrecht. (Onder schenking moet worden verstaan het uitoefenen van de wereldlijke macht, zodat de kerkelijke macht en de wereldlijke macht nu in één hand zijn. In dit geval onder voorbehoud, omdat de toenmalige gravenfamilie een beroep deed op erfrecht.)

Ogd0014 en 0015; 26 juli 1025; Koning Koenraad II bevestigt de kerk van Utrecht in de jachtrechten en de wildban in de gouw Drenthe en schenkt het graafschap Drenthe aan de kerk van Utrecht. (Een bevestiging van een eerder besluit, omdat de onwillige Drenten zich nog steeds niets aantrokken van de besluiten van de Rooms Duitse keizer)

Ogd0017; 21 mei 1040; Koning Hendrik III schenkt aan de Utrechtse kerk een bezitting in de villa Gruoninga in het graafschap Drenthe.

Ogd0018 en 0019; 21 mei 1040; Koning Hendrik III schenkt aan de Utrechtse kerk de goederen Lenverding en Eyen in het graafschap van Rodolphus met de goederen Uffelte, Wittelte en Peelo in Drenthe, welke aan Uffo en zijn broeders bij vonnis waren ontnomen. (Door de opstellers van het Oorkondenboek voor Groningen en Drenthe niet goed vertaald. Pickart, Magnin en later ook Roemeling hebben hier al op gewezen. Lintherunge en Euen zijn vertaald als Leermens en Eenum, terwijl het Lenverding (nu Lemferding) en Eyen (nu Een) moet zijn.)

Ogd0021; 22 mei 1046; Koning Hendrik III schenkt aan de Utrechtse Kerk het graafschap Drenthe. (Graaf Gozelo was gestorven en zijn zoon Godfried met de baard kwam niet in aanmerking hem op te volgen zodat Drenthe vrij kwam. De grafelijke rechten over Drenthe kon de Duitse keizer nu definitief aan de Bisschop van Utrecht geven)

Ogd0022; Koning Hendrik IV bevestigt het jachtrecht des Bisschops in Drenthe en beveelt den wildban der Utrechtse kerk te handhaven. (De Drenten bleven nog steeds onwillig om niet te jagen op de woeste gronden en in de bossen)

Ogd0024; 25 april 1057; Koning Hendrik IV schenkt aan Adelbert, aartsbisschop van Hamburg, ten behoeve van de kerk aldaar de graafschappen Hunsingo en Fivelgo met het recht om een markt op te richten te Winsum en te Garrelsweer met munt- en tolrecht. (Ook de Ommelanden van Groningen kwamen vrij en de Bisschop gaf de grafelijke rechten in dit gebied aan de Bisschop van Hamburg. Het bisdom Hamburg was een afsplitsing van het bisdom Münster, waartoe de Ommelanden vanouds behoorden. Liudger, de prediker onder de Friezen, had bij zijn benoeming tot abt van het bisdom Münster in 804 bedongen dat het gebied van de Friezen ten oosten van de Lauwers tot dat bisdom ging behoren, alhoewel het feitelijk een enclave was. Maar Liudger had daar grote belangen bij vanwege de mogelijke schenkingen die hij zou kunnen krijgen van bekeerde Friezen.)

Ogd0028; 1141; Harbartus, bisschop van Utrecht, verklaart op verzoek van Otto, ministerialis, aan het klooster te Ruinen te hebben geschonken de kerk te Steenwijk en andere hem behorende goederen in en bij Ruinen, Meppel, Anreep, Pesse en Bunne. (Herbert van Wierum, uit het geslacht van Werl, was in 1139 Bisschop van Utrecht geworden en hij probeerde zijn macht in Drenthe te versterken en vooral in de stad Groningen, praktisch zijn "thuisland". Zijn broers had hij tot prefect van Groningen en Coevorden benoemd en andere familieleden begunstigde hij ook op gepaste wijze. Gronden in erfelijke leen verstrekken aan familieleden en aangetrouwden was gebruikelijk geworden om je van trouwe helpers te voorzien. Tegen de zin van de eigenerfde Saksische Drentse boeren uiteraard, want die beschouwden die grond als hun markegrond.)

Ogd0035; 11 april 1170; Godefridus, bisschop van Utrecht verklaart dat Henricus, abt van Ruinen, het land Selwerd, dat Lutgherus ministerialis in leen had, van deze heeft gekocht met zijn toestemming en dat hij dit goed aan die abt heeft geschonken, voor zover hij er recht op had. (Selwerd ligt een paar kilometer zuidelijk van Wierum, de plaats waar bisschop Herbert en zijn broer Leffert, prefect van Groningen, zijn opgegroeid. Leffert heeft kennelijk ook leengrond in Selwerd van zijn broer gekregen en dat zal naast dat van dienstman Lutgherus hebben gelegen gezien de vermelding "voor zover hij er recht op had". Dat blijkt uit de gevolgen. Leffert heeft daar een burcht gebouwd, de burcht Selwerd, en er naast is een klooster gebouwd. De plaats van beide gebouwen is archeologisch vastgelegd.)

Ogd0038; 27 juni 1179; Paus Alexander III bevestigd het kapittel van St. Salvador in zijn bezittingen o.a. in Drenthe en Groningen.

Ogd0041; 1200; Deken en kapittel van Sint Jan te Utrecht verklaren dat zij al hun goederen in Groningen en Drenthe aan het klooster te Ruinen hebben verkocht.

Ogd0043; 1206; Theodgrim, bisschop van Utrecht, verklaart van Fredericus, abt van Ruinen, de kerken van Steenwijk en Borne verkregen te hebben alsmede de kapel te Westerbork, benevens enige tienden voor enige tienden in ruil tegen de kerk van Beilen. Genoemd worden behalve de geestelijken van Utrecht, Johan van Vollenhove, Herman van Steenwijk, Wolter van Coevorden, de broers Rudolf en Menso van Peize, Arnold van Ruinen, Otto van de Polle, Hugo Sturm, (Calthorne), Gerard Lewe, Hugo Dunker, de broers Egbert en Menso van Groningen, Wicher Lapinch, Rudolf, Hendrik van Norch, Walter Radink, schulte Bartold, (van Eelde), Gelmer van Ide, Werenzoon van Bunne, Egbert van Hof, Otto van Ruinen, Jacob ter A.

Ogd0064; 1 januari 1219. Otto, bisschop van Utrecht, verklaart goed te keuren en te bevestigen de schenking van de hoeve Middelbrinke aan het klooster te Ruinen. Als getuigen zien we o.a. vermeld: Rudolf van Coevorden, Egbert van Groningen, Rudolf van Norch en Herman Clinke.

Ogd0083; Omstreeks 1225. Een lijst van opbrengsten aan het kapittel van de Dom te Utrecht verschuldigd. Genoemd worden de namen van de personen en erachter het verschuldigde bedrag.

Egbert van Groningen, Rudolf, Leffert, Menzo, Thezo, Johannes, (allen van Groningen?), Johannes van Haerlo (Peest), Stephan van Tuten, (Gieten, de Veenhof) Herman van Laar, Johannes van Ruinen, Lubbert van Dalen, Philip, Otto van Zeegse, Menso van Roden, Rudolf van Langelo, Albert van Huffelt (Uffelte), Rudolf van Norch, Herman van Voorst, Theodericus van Boekhorst, (Zalk), Rudolf van Peedse (Peize), Menso, Rudolf Rogge, Rudolf van Coevorden, schulte Bartold, (van Eelde), Bernard ten Roden, Hendrik Papinck, Ludolf de Cruenen Kuinre, Lubbert van Banen, (Bunne), Egbert van Haerlo en Lubbert van Ring. Alle hier vermelde getuigen in oorkonden zijn dienstmannen/leenmannen van de bisschop van Utrecht. Zij zijn ook familie van elkaar, of door rechtstreekse afstamming of door aantrouwen. Er zijn twee hoofdgroepen. Rechtstreekse afstammelingen van de graven van Werl, die voor ca 1040 de Friese gebieden ten oosten van de Lauwers tot en met de Eems in leen hadden en afstammelingen van de graven van Gelre/Loon, leenmannen van Ruinen en Kuinre. Behalve de hier vermelde dienstmannen/leenmannen van een leengoed is er nog een groepering nazaten, namelijk zij die geen leengoed maar een functie hadden verkregen in de kerk of klooster, maar ook in het bestuur. Die laatst vermelde groep voelde zich even na 1100 in de stad Groningen benadeeld door de Bisschop van Utrecht omdat deze personen van elders in belangrijke functies benoemde. Die groep, Gelkingsers genaamd, keerde zich tegen de bisschop. De tweede groep die zich tegen de bisschop keerde waren de rechtstreekse afstammelingen van Werl, de prefect van Coevorden en de heren van Peize en deels de van Eeldes, afstammelingen van Ludolf van Coevorden en Lambert van Peize. Deze meenden recht te hebben op de prefectuur van Groningen na het overlijden van hun broer Leffert. Maar de bisschop gaf de prefectuur aan de drie mannelijke nazaten van de dochter van Leffert, die getrouwd was met Godfried van Sepperothe. En dan was er nog een derde groep die zich tegen de bisschop keerde. Vanouds de Saksische eigenerfde boeren, maar ook een groot deel van de nazaten van meiers van hoeves op de leengoederen, veelal ook afstammend van adellijke geslachten, die al vele generaties hier woonden en zich ook Drent voelden en behoefte hadden aan meer vrijheid. De nazaten van Werl en de Drentse boeren steunden de Gelkingsers, allen met het doel oude rechten terug te krijgen, die weliswaar verschillend waren, maar wel veroverd moesten worden door het verdrijven van de macht van de bisschop van Utrecht. Die strijd kreeg zijn hoogtepunt in de Slag bij Ane in 1227. Aanvoerder van het Drentse leger was Rudolf van Coevorden.

In een latere oorkonde van de bisschop is vermeld welke ridderlijke families hem steunden en welke families zijn vijanden waren.

In de Slag bij Ane sneuvelde de bisschop Otto II van Bentheim en vele edelen die hem steunden. De opvolger van Otto II, Wilbrand van Oldenburg, heroverde Drenthe vervolgens op 14 oktober 1228. Op 30 augustus 1229 wist Rudolf Coevorden echter weer in te nemen. In 1230 zag Rudolf echter in dat hij op den duur tegen de bisschop geen stand zou houden. Hij besloot zich te onderwerpen. De bisschop ging hierop in en vroeg Rudolf hem te ontmoeten in het kasteel van Hardenberg. Rudolf begaf zich samen met zijn vriend Hendrik van Gravesdorp (uit Grasdorp in Bentheim, maar oorspronkelijk van Peize) naar

Hardenberg. In plaats van naar zijn rang en stand te worden ontvangen werd hij gevangen genomen, gemarteld en uiteindelijk vermoord op 25 juli 1230. *(Niet met instemming van de bisschop. Zie andere literatuur)*

Vervolgens riep Wilbrand de Friezen op om samen met hem tegen de opstandige Drenten te vechten en dit leidde tot de Fries-Drentse oorlog in 1231-1232. Nadat het de Friezen was mislukt, lukte het Wilbrand alsnog zijn doel te bereiken en versloeg hij de Drenten een jaar later bij Peize. Naar aanleiding van de slag bij Ane ommuurde hij de burcht in Hardenberg. Uit erkentelijkheid voor de hulp bij de bouw werd Zwolle stadsrechten verleend. (Zie o.a. Wikipedia voor meer verwijzingen)

De Drentse edelen uit de heerlijkheid Ruinen en de meeste noord Drentse edelen in en rond de stad Groningen waren horig aan de bisschop en vochten dus tegen de Drenten, wat hun niet in dank werd afgenomen.

Ogd0092; 31 augustus 1230; Willebrand, bisschop van Utrecht, verleent stadsrecht aan Zwolle wegens de hulp, hem tegen de Drenten verleend. Leesbare namen: Herbert Drenthe, maarschalk Leo, Johan(nes) van Ruinen, Rudolf van Norch, Rudolf van Langelo en Hugo van Laar.

Ogd0094; 21 juli 1233; Wilbrandus, bisschop van Utrecht, verklaart het gestichte klooster Marienberg in bescherming te nemen, voor de zielen van zijn voorganger Otto en van hen, die met hem in de strijd tegen de Drenten zijn gevallen. Getuigen o.a. Egbert, prefect van Groningen, Rudolf van Norch, Herman en Gerard geestelijken in Rothe (Roden??), Pelgrim en Wolther Radinc van Vollenhove, Hendrik van Schoonebeek, Burchard en Gerard van Middelwijk, Sweder van Voorst, Gijsbert van Buchorst, Alfred van IJsselmuiden, Eilard van Benethem (Bentheim), Wiemer van Hardenberg, Egbert van Haren, Engelbert en Hendrik van Gerner, Remfrido van Junne, Sweder van Genne en Herman van Vilsteren.

Ogd0109; maart 1247; Otto, bisschop van Utrecht, verklaart dat hij de tienden van twee hoeven in Appelscha heeft overgedragen aan het klooster te Ruinen. Aanwezigen: Herman, Gerard en Godfried, geestelijken, Gijsbert van Buchorst, Pelgrim van Putten, Wolter Rading, Rudolf van Norch, Adolf en Rudolf, geestelijken in Peize.

Ogd0120; 14 augustus 1254; Frederik, abt te Rottum, verklaart uitspraak te hebben gedaan in een geschil tussen Herman van Noordlaren en zijn zonen en het convent te Ruinen over enige tienden in Anderen. Aanwezigen: Bernard en Willibrand, geestelijken in Groningen, Rudolf van Norch, Rudolf van Langelo, Adolf en Folkert, ridders uit Peize.

Ogd0215; 20 oktober 1302; De markegenoten van Witten dragen onroerend goed aldaar over aan het klooster te Assen. Vermelde namen: Saspoldus en Rodolphus van Loon, Bertoldus en Lambergis van Heilerslo (Elderslo?), Hinricus (Hendrik) van Norch zoon van (Rudolf van Norch), Bolo Woltinge zoon van Gerard van Leggelo, Jacobus Hovinghe..., Johannes Aldebenekinge, Wicher van Steenwijk (was kanunnik aldaar) Fredericus (priester), Eicko van Zuidlaren, Broylandus, Egbertus zonen van..... van Anreep, Folkert van Peize, Jacob van Ghijssele, en Rudolf Nisinge van Erm.

Ogd0248; Reinold van Coevorden verklaart dat het geschil tussen hem en het klooster te Assen over het broek tussen Veenhuizen en Padhuis (beide ten noordoosten van Coevorden) bij uitspraak van scheidslieden is beslecht en neemt enige daaruit voortvloeiende verplichtingen op zich. Namen: Hendrik van Norch, ridder, Godfried van Borculo, Frederik van Rodlo (Rolde) Wicher van Vries, allen geestelijken, Gerard Klenke,

Ogd0252; 25 november 1316; Berta, weduwe van Rudolf van Ansen, en haar twee minderjarige zoons Bertold en Eizo verklaren een hoeve in Zuidwolde aan Rudolf van Echten te hebben verkocht.

Namen: Borg staan Heino, ridder en Otto van Norch en Folkert van Dwingelo. Het stuk is gezegeld door Heino en Otto van Norch op de dag van St Catharina. Zegel is een driehoekig schild beladen met 5 linker schuinbalken en een schildzoom, waarop 8? Penningen. Randschrift S. OTTONIS DE NORICH.

Ogd0271; 12 mei 1321; Paus Johannes gelast de abt van Klaarkamp om de klachten van het klooster te Assen over onrechtmatige handelingen van Johannes, graaf van Bentheim en anderen, te onderzoeken en daarin te beslissen. Als anderen staan vermeld: Hendrik van Norch, ridder, Herman van Lage, Adolf van Brantelghete, Gerard van Dolre (Daarle), Herman van Tilligte, Adolf van Twickel en Herman genaamd Koc.

Ogd0282; september 1324; johan, bisschop van Utrecht, belooft enige Drentse edelen bij te staan tegen de Drenten. Namen: Hendrik van Norch ridder, Arend, Roelof en Hendrik zijn kinderen, Hendrik van Eelde, Herman van der Polle, Roelof van Langeloo, Menso van Echten, Gerrit Clencke, zijn broer Jan Clencke, Otto van Norch, Volker en Rutger zonen van Ermgard ([van Ruinen??](#)), Coenraad van de Ghore, ([van Steenwijk](#)), zijn broer Jan en Egbert van Echten beide knapen.

Ogd0283; 7 september 1324; Enige Drentse edelen beloven Jan, bisschop van Utrecht, bij te staan tegen de Drenten wegens het geweld hun door het land van Drenthe aangedaan. ([Verbannen uit Drenthe](#)) Genoemde edelen zijn dezelfde als in oorkonde 0282. De oorkonde begint met "Wij, Hendrik van Norch" wat betekent dat hij de "aanvoerder" was van die edelen en hun zonen.

Hieruit blijkt dat de Bisschop van Utrecht geen enkele invloed kon uitoefenen op het bestuur in Drenthe. De eigenerfden waren de Landsbestuurders, waarin ook de ridderschap was vertegenwoordigd. Maar die ridderschap had geen beslissende stem. Recht werd uitgesproken volgens het Drentse Landrecht, welk recht pas even na 1400 door bisschop Frederik van Blankenstein officieel werd erkend en op schrift werd gesteld.

Ogd0284; 28 december 1324; Otto van Norch en zijn borgen betalen een gedeelte der aan Rudolf van Echten verschuldigde som en verbinden zich voor het overige.

Ogd0285; eind 1324; Lijst van grieven van de bisschop van Utrecht tegen de Drenten.

Ogd0286; 18 januari 1325; Otto van Norch en anderen verklaren de verpande goederen van Pelgrim van Putten binnen zekere tijd te zullen lossen. Vermelde namen: Otto van Norch, Wicher ([van Norch](#)) kanunnik in Steenwijk, Hendrik van Ese, Gerhard Klencke, Johannes Klencke, Coenraad Utengore ([van Steenwijk](#)), Volker zoon van Ermegarde.

Ogd0291; 11 november 1325; Coenraad Utengore verklaart een zekere som schuldig te zijn, terwijl Otto van Norch en anderen zich voor hem borg stellen. Die anderen zijn: Gerard Klencke, Alfart van de Schure, Boudewijn van Selwerd.

Ogd0292; 17 november 1325; Coenraad Utengore, Otto van Norgh en Gerard Klencke verklaren aan verschillende personen gelden schuldig te zijn. Schuldeisers zijn: Jacob Gysse, Volkert zoon van Helsedis ([??](#)), Johannes zoon van Volkert, Arnold Biwesten ([??](#)), Herman ter Helle en Thideman ter Helle.

Ogd0293; 24 november 1325; De bisschop van Utrecht laat het over de Drenten gevelde vonnis aflezen. Vermelde namen: Arend, zoon van heer Heyne ([van Norch](#)), Menso van Echten, Arend Volker Egberts zoon, Arend Lansinghe van Ruinen, Jan Calf, Jan van Echten, Volker zijn broer, Roelof Polmans zoon, Gerard Klencke, Otto van Norch, H. ([Herman](#)) van Eelde, Bertold Knas(se), Egbert van Peize, Coenraad in de Ghore ([van Steenwijk](#)), Gerrit Mensinge, Juvenis ([??](#)) Tiedse ([??](#)), Herman Polman, Egbert van Echten, Roelof van Angelslo, H. ([Hendrik?](#)) van Norch, Hendrik van Ansen, Ose zijn zoon, Ludekin Bolenzoon zijn broer, Herman Dous, Frederik van Rolde, Stefanus van Zuidvelde, Bertold Hiddink, Hugo van Deurze, Roelof Meijerink, Otto Stroems, Alfs Drens en Koop Helmersinc.

Ogd0294; 8 december 1325; Arnold Lansinghe schenkt een jaarlijkse opbrengst aan het klooster Dikninge. Vermelde namen: Arnold Lansighe zoon van Meeuwes, broer van wijlen Johannis van Ruinen, Hendrikus schulte van Eelde, Otto van Norch, Johannes Klencke.

Ogd0297; 21 februari 1326; Otto van Norch en anderen verklaren zekere som schuldig te zijn. Vermelde namen: Gerard Klencke, Coenraad Utengore ([van Steenwijk](#)) en Rudolf zoon van Heyne van Norch, schuldeiser is Hendrik van Roden.

Ogd0303; omstreeks 1327; Stephanus, pastoor te Norg en Johannes Spise, monnik te Dikninge, beloven de bisschop van Utrecht een zekere geldsom te zullen betalen. (45 Brabantse marken)

Ogd0304; 5 februari 1327; Gerard Klencke en zijn borgen verklaren een zekere som schuldig te zijn. Vermelde namen: Otto van Norch, Johannes Klencke, Coenraad Utengore ([van Steenwijk](#)), Boudewijn van Selwerd, en Johannes Scherpink. ([Men was toen uit Drenthe verbannen en vertoefden in Kampen.](#)

Ook de Kamper Schepenacten van dat jaar bevatten veel gegevens over hun verblijf)

Ogd0305; 28 februari 1327; Otto van Norg en zijn borgen verklaren een zekere som schuldig te zijn. Vermelde namen: Alfard van de Schure, Walter van Genemuiden, Arnold ten Westen, Coenraad van de Gore, Herman van der Helle, Thise Gosink, Gerard van Wenlo, Johannes zoon van Helsede, Thidericus zoon van Pelgrim, Bertold van Ansen, en Parvus Olemannus en Steyno van Middelwijk.

Ogd 0312; 22 september 1327; Johannes Klencke en zijn zoon Gerard verklaren aan het klooster te Dikninge te hebben verkocht een jaarlijkse opbrengst uit een goed te Wijster en beloven die te zullen overdragen. Vermelde namen: gezegeld door Otto van Norch en Coenraad van de Gore.

Ogd0336; 25 maart 1334; Otto van Norch, Yda zijn vrouw en zijn kinderen Wycher, Johan en Herman en zijn broer Wycher, kanunnik in Steenwijk voor zich en al hun nakomelingen of erfgenamen verklaren de tienden te Halen en daarmee verbonden rechten te hebben verkocht aan Johan, abt van Ruinen en Dikninge. Otto en Wycher zegelen deze brief en verzoeken hun zwagers Herman Polleman en Coenraad van de Gore hetzelfde te willen doen.

Ogd0340; omstreeks 1335; Register van inkomsten van het Domkapittel te Utrecht. Vermeld o.a. Goederen van pastoor Hendrik van Norch waarvan verschuldigd 5 sol.st. aldus verdeeld: ten eerste, Arnold 5,5 sc. Van het goed Buninc in Snode, het hof Norch en sommige goederen in Een. Idem, Rudolf, zijn broer 4,5 sc. Van het goed Haddinge in Een. Idem Hilla Gerards van Norch, 3,5 sc. Van genoemd goed. Verder vermeld: Ook uit dezelfde goederen betaald jaarlijks Otto van Norch 13,5 sc. Van de volgende goederen: Ten eerste de tienden te Halen, van het bezit van het klooster Dickninge. Idem de tienden in Ees in de parochie Borger die ze daar van burgers hebben gekocht. Idem van het goed Grudelinghe voormeld, dat nu eigendom is van Hilla in plaats van Gerard van Norch.

Ogd0342; 3 juni 1335; Roelof van Peize verklaart, dat hij de abt van Dikninge verzocht heeft het geld voor verkochte tienden niet uit te betalen aan Otto van Norch.

Ogd0345; 26 november 1335; Otto van Norch legt een verklaring af over de verkoop van tienden te Halen aan het klooster te Dickninge.

Ogd0519; 19 november 1362; De Paus draagt de deken van de kerk te Utrecht op voor Otto Johannis van Norch, geestelijke in het bisdom Utrecht, een benefici van het kapittel van St. Marie te Utrecht beschikbaar te houden.

Ogd0573; 15 januari 1370; Henricus, perpetuus vicaris in Dwingelo en bisschoppelijk commissaris, doet uitspraak in een geschil tussen de kloosters Dikninge en Assen over het recht van herberg in Halen. Genoemd wordt Otto van Norch.

Ogd0618; 21 maart 1374; De pastoors Aleph van rolde en Marcellius van Zuidlaren verklaren uitspraak te hebben gedaan in een geschil tussen de kloosters te Dikninge en Assen over het recht van herberg in de hof van Halen. Genoemd wordt Otto van Norch en erfgenamen.

Ogd0699; 1381-1383; Lijst van leenmannen van het Sticht te Utrecht.

Dit siin die manne in Drenthe.

Item Jan van Westorpe hout Iddickinghegoet to Westorpe, also als dat belegghen is in den kerspел van Borgheren, myt al sinen toebehoren.

Item Hughe Wernsinc hout Wernsinghegoet myt al sinen toebehoren, ghelegghen tot Duyrsen in den kerspел van Roelde.

Item Rolof van den Lande hout Tedinghegoet to Meppen mit sinen toebehoren, ghelegghen in den kerspел van Zwele.

Item Lamme Mestinghe hout dat goet to Mestinghe myt sinen toebehoren, ghelegghen tot Anlo in den dorpe.

Item Aelbert Tavinghe hout dat goet to Tavinghe, ghelegghen tot Andren in den kerspел van Anlo, mit sinen toebehoren.

Item Henric Hoenrekinghe hout dat goet to Hoenrekinghe mit sinen toebehoren, ghelegghen tot Andren in den kerspел van Anlo.

Item Henric Hovekinghe hout Lippinghegoet myt sinen toebehoren, ghelegghen in den kerspел van Noertlare.

Item Jan de Vos van Steenwijk hout den hof to Dwinghelo, Batinghergoet ende watermole mit horen toebehoren, Endelingher ende Smedinghergoet, ende den vrien tienden to Lede

ende to Dwinghelo, smal ende grof, mit sinen toebehoren.

Item Liefert Woltinghe hout dat goet to Woltinghe, ghelegghen to Gasteren in den kerspel van Anlo.

Item . . . hout dat goet to Evekinghe mit sinen toebehoren, ghelegghen to Druwen in in den kerspel to Borgheren.

Item Witfert hout Remmeringhegoet mit sinen toebehoren, ghelegghen to Banlo in den kerspel van Roelde. Ende dit goet heeft Rolof siin soen ontfanghen tot siins vader behoef, ende vor hem ghehuldet ende te dienen.

Item Alaert Ovinghe hout Ovinghegoet, ghelegghen in den kerspel van Zwelle.

Item die Vroede hout die tiende tot Holtheen, Wermync, Gherdinc, Wijchmanninc, ende een goet to Redesse, gheheten dat Holthoinsgeerve, ghelegghen in den kerspel van Hardenberg.

Item Henric Mepesche hout dat goet, gheheten Houwinghegoet in der buerssap to Banlo, ghelegghen in den kerspel van Roelde.

Item Wouter Tesseking hout Tessekinghegoet to Pet in den kerspel van Runen.

Item Henric ter Bruggen, borger in Gronijngen, hout den Hughinghetiende mit sinen toebehoren, ghelegghen om Groeninghen, item twe hofsteden ende enen appelhof, ghelegghen bynnen Gronyngghen.

Item Henric Germinghe hout Germyngheduys in der buerscap to Berghe in den kerspel Empne.

Item Everd Hubbardinc hout den tiende over Esscherinc ende den tiende over Wilmeninc, ghelegghen in den kerspel van Emynchem.

Item Jan Lepel to Noertsleen hout Peringhegoet ende den tiende to Zuetsleen in den kerspel van Sleen.

Item Rolof van Steenwyc hout Bensighegoet to Dalen; item dat vierdel van den tienden to Dalen. Item die twe olden hove to Norch, ende dat huys to Schultinghe mit al sinen toebehoren, alsie ghelegghen siin in den kerspel to Norch. Item dat Eden in den kerspel to Norch, dat huys to Zibertinghe, dat huys to Hagheninghe, dat huys to Willemynge, ende dat huysto Weretinghe mit horen toebehoren. Item den

berch to Norch ende die watermole mit horen toebehoren; item die boterpacht to Fenehusen. Item dat goet, dat ghelegghen is in der noerderziit der Nyer Ae, mit sinen toebehoren. Item dat goet, dat Evert van Wilre te holden plach van heren Heynen van Norch. Item dat huys to Hesselinghe op Steenwikerwolt.

Item die twe hove van Anlo; ende daertoe dat broec, dat ghelegghen is tusschen Eden ende Westerlande, dat gheheten is Edermarke, myt al horen toebehoren.

Item Herman Wigbolts soen hout desen tienden hierna bescreven, grof ende smal. Item in den kerspel van Hemys over dat goet to Ludelvynch to Reedse, item over dat goet to Ludelvinch, over dat goet to Vriling ende over dat goet ten Nyenhuys, ghelegen to Duffle. Item in den kerspel van Ummen over den hof toe Vilscher myt al sinen toebehoren , item over dat goet to Wenemaring, over dat goet tot Alferdinc, over dat goet to Remberting, over dat goet to Oelberting to Lemelo.

Item . . . hout denstmanngoet, alsoe dat goet to Hilleboldinc, ghelegghen to Wachtman in denkerspel van Dalen.

Item Jan Sloet hout tgoet ten Holte mit sinen toebehoren, ende die Oestermaembeke mit horen toebehoren, ghelegghen op Steenwikerwolt in Steenwiker kerspel, den tiende to Wesinghe myt sinen toebehoren, ghelegghen op Velu in Wesingher kerspel, ende den tiende over Tyginge, ghelegghen in den kerspel van Ummen.

Item Aernd Huys hout die daghelix gherechtte to Runen, to Buddincwolde, Hakeswolde ende ter Bulynghe myt horen toebehoren; item den Oldenhof, den Nyenhof, die tienden to Rune ende to Pette, die goede gheheten Wulverinc, Ludderinc, Hadeboldinc, Westebrinc, Broecsinc ende Olde Lanssinc mit horen toebehoren, te samen ghelegghen in Runer kerspel; item die gruyt to Runen mit horen toebehoren; item 7 hoeven lants myt horen toebehoren in den kerspel ghelegghen van Suedwolde. Item dat goet to Oeldinc mit sinen toebehoren in den kerspel van Dale, den tiende to Ghees mit sinen toebehoren in den kerspel van Hesselen, den tiende grof ende smal over Roderinc ende Ribberting in den kerspel van Dever. Item die goede, gheheten Westersche Wildenberch, mit horen toebehoren in den kerspel van Overreysten. Item Remmering to Banlo in den kerspel van Rolde, Nydinc in den kerspel van Norch. Item die boterpacht, alsoe die ghelegghen is boven ende beneden, mit al horen toebehoren op Buddincwolde ende opper Bulinghe . Item in Twente den hof to Welevelde, die Lutlike Hulscher Sterkeslo, thuys ter Beke, thuys ter Har, tgoed to Bertoldinc ende tVelthuys to Hertmen mit horen toebehoren, ghelegghen in den kerspel van Borghen.

Item Gerd Guedinch hout Twe-Hedeblynghegoet, item Brinkinghegoet. Item tgoed to Middendorpinghe. Item een tiendecken. Item Amynghegoet. Item 1/2 tiende to Petten, al ghelegghen in den kerspel van Runen. Item den tiende to Balinghe, ghelegghen in den kerspel van Borck. Item den hof tAelden, ghelegghen in den kerspel to Swele. Item Bebinghegoet ende Brinkinghegoet, ghelegghen in den kerspel van Oderen . Item

Leppingegoet, ghelegghen in den kerspel van Hesselen. Item een tiende, tot Oesterwolde ghelegghen to Stellincwarf. Item enen tiende ter Elborch in Veluwe.
Item Rolof Polleman hout siin andeel van den daghelix gherechte van Drenthe. Item die gruyt tot Yde.
Item Wrentyngegoet, tot Yde ghelegghen in den kerspel van Vrees. Item dat zwanenvlot, ghelegghen in Drenthe ende een deel om Gronynghen ende oppen Goe. Item den tiende to Haren grof ende smal, ende den hof to. Hempne, ghelegghen in den kerspel van Haren. Item den tiende van Anderen, ghelegghen in den kerspel van Roelde.
Item Steven Zyghers hout Mensinghegoet, dat ghelegghen is in den kerspel van Roeden in Drenthe. Ende dat is een borchleen to Vollenho .
Item Egbert van Echten hout den tiende to Wesepe in den kerspel van Swelle, die tiende to Grimmige ende to Natinghe over dat Broechuys in den kerspel van Borck, ende 3 mudde rogghen to Lederbroke in den kerspel van Dwingelo . Borchmanne to Gore
Item Henric Bernding holt . . .
Presentibus heren Reyner van Covorden, ridder . . . anno 85 in vigilia Mathei in Ghoer.
Borchmanne to Diepenhem.